

پيويسته ئەردۇگان بىرئىتە دادگاي نپودەولەتى ..

رەزا شوان

سەرۇكى توركيا رەجەب تەيب ئەردۇگان كە لە سالى (۲۰۰۳) ەو، تا ئەمپۇ خۇى و پارتەكەى (پارتى ناداد و ناگەشەكردن) تاكپەوانە دەستيان بەسەر ەموو دەسەلاتەكانى توركيدا گرتوون و ، تاكپەوانەش بپارەدەن، بە تايبەتیش زۆربەى دەسەلاتە ەستيارەكان و بپارەكان لە لاين خودى ئەردۇگانەو قورخراون .. بە ئاگر و بە ئاسن وەلامى داخوازيەكانى خەلكى دەدەنەو، ەموو شيوازيكى توندوتىژى و رەق و سەركوتكرديك لە دژى ئازادىخوازان و ئاشتىخوازان و داواكاران ماف بەكاردەهين .. توركيايان كرىوون بە بەنديخانەيەكى گەورە و ، بە ەزاران رۇشنىبىر و پارىزەر و مامۇستايانى ئاكادىمى و رۇژنامەنووسى ئازاد و چالاکوانانى بوارەكانى مافى مرۇف و ئاشتىخوازان و دادپەرورەريان تيدا بەندكرىوون .. بە ەزاران لاو و مپىرمندالى كوردمان رۇژانە لە بەنديخانەكانى ئەردۇگاندا ، بيبەزەبىيانە بىستىرەن ئازار و ئەشكەنجەى دەروونى و جەستەيى دەدرين .

لە نووسىنيكى ترمدا باسم لە كودەتا سەربازىيە شكستەى سوپاي توركيا كرى، كە شانۇگەرييەكى گالتهجارى دارپىژراوبوو، لە ئامادەكردن و دەرەينانى ەونەرمەندى تاوانەكان ئەردۇگان بوو .. بۇ بە توومەتى پشگىركرد لە كودەتا ، سەركوتى دەنگى ئۇپۇزسىيۇن بكات و ، تۆلەش لە ەموو ئەوانە بكاتەو، كە لەگەل گۆرىنى سستەمى حوكمرانى پەرلەمانيدان و لەگەل سستەمى سەرۇكايەتيدا نين . ەموو ئەوانە بە توومەتى جۇراوجۇر و لاينەنگرتنى كودەتا تاوانباركراون و ، تا ئىستا بەشيكى زۇريان لى گرتوون و لەكار دەركاون و خراونەتە بەنديخانەو .. ئەردۇگان پەپرەوى ئەو تيۆرە دەكات كە (ئەوەوى لەگەلمدا نەبى .. كەواتە دژمە) .

له ئەمڕۆدا له تورکیادا له سایه‌ی دەسه‌لانی ئەردۆگاندا، کۆشتن و برین و سەرکۆتکردن و تاسانی ئازادی و دیموکراتی، دیکتاتۆریه‌ت و ره‌گه‌زه‌په‌رستی و جیاوازی نه‌ته‌وه‌یی بوونه به‌پێناسه‌ی تورکیا .. ئازادی و مافه‌کانی مرۆف و ئازادی را ده‌ربرین زنجیرکراون، لۆژیکی هیز و سەرکۆتکردن و کۆشتن و کاولکردن و نادادپه‌روه‌ری و گرتن و زیندانی بوونه به‌ئایدۆلۆژیای ئەردۆگان و پارته‌که‌ی .. ئەوه‌ش راسته‌ که‌ سته‌مکاران و دیکتاتۆره‌کان سل له‌ سیبه‌ری خۆشیان ده‌که‌نه‌وه .. ئەردۆگان له‌ خۆی زیاتر برپوای به‌ هه‌یج که‌س نییه .. ته‌نانه‌ت له‌ پاساوانه‌ تایبه‌تییه‌کانیشی خۆشی به‌ گومانه .

گه‌لی له‌ ناوه‌نده‌کانی بریار و ناوه‌نده‌کانی لیکۆلینه‌وه و، کۆمه‌ل و ریکخواه نیوده‌وه‌له‌تییه‌کان، به‌چه‌ندین تاوانی جه‌نگ و تاوانی دژ به‌ مرۆفایه‌تی و تاوانه‌کانی دژ به‌ ئازادی و دیموکراتی و دژ به‌ مافه‌کانی مرۆف و، گرتنی رۆشنبیران و رۆژنامه‌نووسان و، به‌ توندوتیژی دژ به‌ خۆپیشه‌نده‌ران و، ره‌شه‌کوژی و کۆمه‌لکوژی خه‌لکی سفیل و بێتاوانی باکووری کوردستان، ره‌جه‌ب ته‌یب ئەردۆگانیان تاوانبار کردوون، به‌لکو ئەردۆگانیان به‌ تاوانبارترین سه‌رۆک ناوزه‌ندیان کردوون .. هه‌روه‌هاش به‌

تاوانی هاوکاری و یارمه‌تیدانی گروه‌ تیرۆریسته‌یه‌کانی وه‌کو داعش و به‌ره‌ی نوسره و به‌ره‌ی شام و جاشه‌ تورکمانه‌کانی سووریا به‌ چه‌ک و پێویسته‌یه‌کانی شه‌ر و به‌ یارمه‌تی پزیشکی و لۆجستی و ... هتد. تاوانبارکردوون، چونکه‌ ئەوانه‌ی یارمه‌تی تیرۆریستان بده‌ن و وه‌کو ئەوان تیرۆریستن .

رۆژنامه‌ی (وۆلډ تریبیۆن) ئەمریکی، ئەوه‌ی به‌ به‌لگه‌وه‌ ئاشکراکردوه‌، که‌ له‌سه‌ر داخوازی ره‌جه‌ب ته‌یب ئەردۆگان، هه‌زار تورکی توندپه‌وه‌ له‌ تورکیادا مه‌شقی سه‌ربازیان پیکرا و، به‌ باشتری چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی چه‌کدارکران و، نی‌ران بۆ نیو ریزه‌کانی داعش له‌ سووریا و له‌ عێراقدا، به‌رزترین موچه‌ی مانگانه‌شیان پێده‌ده‌ن .. به‌لام له‌ راستیدا، ژماره‌ی ئەو تورکانه‌ی که‌ له‌ ریزی داعشدان، ده‌ هینده‌ی ئەو ژماره‌یه‌ن که‌ ئەو رۆژنامه‌ ئەمریکییه‌ باسی کردوه‌ .

هه‌روه‌ها جاشه‌ به‌کرێگراوه‌ تیرۆریسته‌کانی به‌ره‌ی نوسره و به‌ره‌ی شام و تورکمانه‌ توندپه‌وه‌کانی سووریا له‌ لایه‌ن تورکیاوه‌ به‌کرێگراون و هه‌موو پێویسته‌یه‌کی شه‌ر و پاره‌یان ده‌دریتی و، نه‌ک بۆ ئەوه‌ی شه‌ری داعش بکه‌ن، به‌لکو بۆ ئەوه‌ی له‌ رۆژئاوای کوردستاندا رووبه‌رووی شه‌رقانانی کوردمان ببنه‌وه و خه‌لکی سفیلی کورد بکوژن و

دییەکانیان بسووتینن .. ئەمەش تاوانیکی ترە لە تاوانە نەهاتوووە هەژمارەکانی
ئەردۆگان.

ئەو تەقینەوانەیی که لە شارەکانی باکووری کوردستاندا ئەنجامدران و ، بوونە ھۆی
شەھیدبوونی بە سەدان کورد و بە سەدانیش بریندار .. گومان لەوەدا نییە که لە لایەن (
دەزگای میتی تورکیا) وە ئەنجام دران ، نەک لە لایەن داعشەووە .. ئەمیش یەکیکە لە
تاوانەکانی تری ئەردۆگان .

تورکیا یەکیکە لەو دەولەتانەیی که داعشیان دروستکرد و بە خوین و کوشتن و بێرەوشتی
گۆشیان کردوون .. نەخشەکێش و چاوساغ و کلاوسووری پیش لەشکری داعش لە گرتنی
شاری مووسل و کۆبانی و شەنگال و چەندین ناوچەیی تری کوردستان ھەر تورکیا بوو ، بە
یارمەتی مادی و لۆجستی و ھەوالگری تورکیا ، داعش ئەو شوینانەیی گرت .. ئەردۆگان
کەسیکی درۆزن و دەرووہ (لەگەڵ گورگدا کۆشت دەخوا و .. لەگەڵ مەپیشدا شین دەکا) ..
فرمیسکی تیمساحی بۆ مندالانی (گەزە) دەرشت و دەستیکی بە چاوییەووە دەگرت و ..
کەچی دەستەکەیی تری خستبوووە دەستی سەرۆک وەزیرانی ئیسرائیلەووە ، بۆ مندالانی
فەلستین دەگریا و .. کەچی دەستەکانی بە خوینی ئالی ھەزاران مندالی کوردمان سوورن
!؟؟ ئەمەیی دوورووویی و دووفاقی ھەلوئیستەکانی ئەردۆگان .

ئەمەش درۆیەکی زەق و شاخدارە و ، لەسەر زەویدا دیارە ، گوايە تورکیای ئەردۆگان
چۆتە بەرەیی ئەو دەولەتە ھاویەیمانانەیی که دژی داعش شەپدەکەن .. بەلکو تا ئەمپروۆش
تورکیا ھاویەیمانیکی بەھیزی چەتەکانی داعشی تیرۆریستە ، بەلگەییەکی زۆری ئاشکرا
ھەن که ئەم راستییە دەسەلمینن .

بیگومان مەبەستی ئەردۆگان ئاشکرا و بیئەرمەنەییە ، چەندین جار جەختی لەسەر ئەووە
کردۆتەووە ، که ئەوان شەپری کورد دەکەن و ، ھەموو کورد بە تیرۆریست دەزانن ، نایانەووی
دان بە بوونی کورد و بە مافەکانیدا بنین ، بیئەرمەنەش دەلین : " گەر لەسەر مەریخیش
دەولەتیکی کوردی دروست ببیت ، ئیمە دژایەتی دەکەین " .. ئەردۆگان بۆ دژایەتیکردنی
کورد ، ئامادەییە لە زۆر شت سازش بکات و سەر دانەویننی .. بەلکو ئامادەشە که کړنۆش
بۆ شەیتانیش بەری و ، دەست بخاتە نیو دەستییەووە ، بەو مەرجەیی که دژی ھیوا و
مافەکانمان گەلی کوردمان بیت .

ئەردۆڭگان تووشى (كوردفۇبىيا) بوو، تا سەر ئىسقان دژى سادەترىن مافى كورد دەكات
و، رق و بوغزىكى ژەھراوى بەرانبەر بە كورد لە دلدایە .. ھەردەم باس لە مەترسىيە
كوردى بۆ سەر ناوچەكە دەكا، بەبى بنەما ئەم ترسە گەورە دەكا، تەنھا بۆ ئەوھى
دوژمنى زياترمان بۆ پەيدا بكات.

ئەردۆڭگان سەرقالبوونى ولاتە زلھیزەكان بە شەپى داعشەوھ قۆستۆتەوھ .. زۆر بيشەرمانە
و بېرەوشتانە بە سوپايەكى زەبەلاح و، پۆليس و میتی بېرەوشتەوھ، بە تازەترىن و
قورستىرین چەكى كوشندە و ويرانكەر، ھەليان كوتاوھتە سەر شار و شارۆچكە و
دیهاتەكانى باكوورى كوردستان و

بە ئاشكرا و بە بەرچاوى جیھانەوھ، بە شیۆھییەى زۆر درندانەوھ دلپرقانە و نامەردانە
رەشەكوژى و كۆمەلكوژى لە گەلى بىتاوانى كوردمان دەكەن .. ھىندەش رەگەزپەرست و
بیبەزەبى و نامەردن، تەنانەت دەست لە مندانلانى ناو لانكىشمان ناپارىژن و سىياسەتى (
زەوى سووتاو) جیبەجى دەكەن .

بۆ نمونە لە ناوچەى جەزیرەى باكوورى كوردستاندا، سوپای درپندە و نامەردى توركيا،
لە كۆشكىدا سى كوردى سقىليان سوتان كە بە زۆرى منداڵ و ئافرەت بوون .. ھەر لەو
ناوچەيدا، لە ترسى سوپای توركيا (۱۷۸) كەس خۆيان لە ئەشكەوتىكدا شارەبۆوھ ..
سەربازە خویندەزەھەكانى توركيا دۆزىياننەوھ و ئاگرىان لە ئەشكەوتەكە بەردا، ھەموو
ئەوانەى كە لە ناو ئەشكەوتەكەدا بوون سووتان .. تاوانى لەم گویرە لە كویى جیھاندا
ئەنجام دراوھ ..؟! بىگومان تاوانى قیزەوھنى وا ھەر لە تورك دەوھشیتەوھ .. ئەم
كولتوورە بۆگەنشە لە باپىرە عوسمانىيەكانىان بۆيان ماوھتەوھ ..

نمونەییەكى تر كە ماىھى پىكەنینه .. لە شارى ئامەدى باكوورى كوردستان دوو مندانلى
كوردمان كە تەمەنىان سىانزە و دوانزە سالانن، بە وینەییەكى ئەردۆڭگان پىكەنینه بوون، كە
بە دیوارىكى یەككە لە شەقامەكانى ئەم شارە ھەلواسرابوو .. میتیك ئاگای لەوھ دەبیت
كە ئەو دوو منداڵە كوردەمان بەو وینەییەى حەزرتى ئەردۆڭگان پىكەنینه - ئەردۆڭگانىيەكان
ئەمە بە تاوان دەزانن - ھەردووکیانى دەگرئ و، لە لایەن دادگای نادادپەرەرى توركياوھ،
ئەو دوو منداڵەمان، گەورەكەیان (۱۴) مانگ و، ئەوى تریان (۴) مانگ سزای بەندکردنیا
دان .. بەلى لە توركيا بۆ كورد پىكەنیش قەدەغەيە .

ئەمۇمىيەت ئىچىدىكى كاتى نووسىنى ئەم بابەتەمدە، لە كەنالە تەلەفۇننىيەكاندا، ئەوھم گۆي لىبوو كە ئەردۇڭانى تاوانبار بە توومەتى ھەلبەستراوى پشتىگىرىكىن لە (پارتى كرىكارانى كوردستان)، بەيى بەلگە و بەيى بنەما، بىرىرى لە كارلادانى (يانزە ھەزار و پىنچ سەد) مامۇستاي كوردىيان لە باكورى كوردستان لە كارەكانىيان دەر كىرد . ئەوھشم خويىندەوھ كە ئەردۇڭان بىرىرى داوھ بە ھەمان توومەت بە ھەزاران فەرمانبەرى كورد لە كارەكانىيان دەر بىكات . . ئاشكراشە كە مەبەستى گلاوى ئەردۇڭان، نانېرىن و بلاوكردنەوھى بىرسىتى و نەخويىندەوارىيە لە باكورى كوردستاندا . . ئەمەش تاوانىكى تىرى ئەردۇڭانە . . تاوانىكە دژ بە مافەكانى مرۇف و بە مافەكانى مندالان و بە پەرودە .

ئاشكراشە كە رۇۋژانە فرۇكەكانى توركىا و تۆپە دوورھاويژەكانىيان، بە بىانووى بۇردوومان كىردنى بىكەكانى گەرىلاكانى كوردستان . . دىھاتەكانى باشوورى كوردستان بۇردوومان دەكەن، تا ئىستا بە دەيان خەلكى سقىلى ئەو دىھاتانەمان شەھىد بوون . . مائەكانىيان وىران كراون و رەز و باخ و مەپ و مالاتىيان سووتىنران . . لە ترسا ئەوارەبوونە و، بە كوللەمەرگى دەژىن . . ئەمەش يەكىكە لە تاوانە قىزەوھەنەكانى ئەردۇڭان . . شەرمەزارىشە بۇ بىدەنگى حكومەتى ھەرىمى كوردستان، كە تەنھا بە قسە و بە نووسىنى فەرمىش، ھىپشەكانى توركىا بۇ سەر باشوورى كوردستان شەرمەزار ناكەن .

دواى ئەوھى شەرقانە قارەمانەكانى (ھىزەكانى پاراستنى گەل) لە رۇئاواى كوردستاندا، سەر كەوتن لە دواى سەر كەوتنىيان بەسەر چەتەكانى داعشدا تۆمار كىرد و شارى مەنبەجىيان رىزگار كىرد و بىرىرى سەر كەوتنى گەورەتر و مژدەى پاكردەنەوھى تەواوى رۇژئاواى كوردستانىيان دا لە چەتەكانى داعش و لە جاشەكانى توركىا . . ئەم سەر كەوتنەنەى شەرقانان ئەردۇڭانىيان تووشى شوك و ھىستىرىا كىرد .

لە رۇژى چوارشەممەى رىكەوتى (۲۴ / ۸ / ۲۰۱۸) دا، توركىاي ئەردۇڭان سنوورى بەزاندا و ئۇپراسىيۇنىكى سەربازى بەناوى (قەلغانى فورات) ئەنجام دا، لەم ھىپشەبىدا جگە لە سەدان سەربازى توركىا زىاتر لە پەنجا دەبابەى تازە و چەندىن تۆپى قورسى دوورھاويژ و زىيۇش و، بە سەدان چاشى خۇفروش و بەكرىگىراوى توركىا لەژىر ناوى (سوپاى ئازاد)، بە ناوھەكانى (بەرەى نوسرە، بەرەى شام، جاشە توركمانەكانى سوريا، تىپى سولتان موراد، تىپى نورەدىن زەنگى و، تىپى ھەمزە) بە پالپشتى فرۇكەى جەنگى (

ئىف شانزەى (توركىيا و ئەمىرىكا ، ھالىيان كوتايە سەر شارى (جەرابلس) ئەوھىشان درۆيەكى زەقە ، گەر بلىن داعش رووبەروويان بوونەتەوہ .. داعش تا ئەمپروش تەنھا فيشەككىشىيان ئاراستەى سوپاي توركىيا نەكردوہ .. لە رۆژى داگىركردنى شارى جەرابلسەوہ بەبى وچان ئەو ھىزەى توركىيا و فرۆكە جەنگىيەكانيان تۆپاران و بۆردوومانى شار و شارەكانى عەفرىن و كۆبانى و شارۆچكە و گەرەك و گوندەكانى رۆژئاواى كوردستانمان دەكەن .. ئەوھش راست نىيە كە مەترسى لەسەر سنوورى توركىيا ھەيە ، ئەم قسانە ھەمووى بيانوون و قسەى ھەلبەستراوى بىبنەمان ، بۆ پاساوهىنانەوہن بۆ ئەم ئۆپراسىوونە لەشكرىيەيان بۆ سەر رۆژئاواى كوردستان .. كە دوو سالە بە نىازى ئەنجام دانى بوون . سوپاكەى توركىيا و جاشە بەكرىگىراوہكانى بۆ ئەوہ نەچوونەتە جەرابلس و ئەو ناوچانەى كە داگىريان كردوون ، كە لەوئوہ شەپرى داعش بكەن بەلكو لە راستىدا ، بەھاناي شكستىيەكانى داعشى ھاوپەيمانىانەوہ ھاتوون ، بۆ ئەوہى لە لەناونەچن بيان پارىزن و ، چەك و كەرەستەى شەپريان پىبگەيەنن و .. ھاوكارىيان بن لە شەپرى دژى كورد .

بەلام لە راستىدا مەبەستى بەر و دوای توركىيا و جاشەكانى ، شەپرەدەنە لە دژى كورد و ، ئەنجامدانى رەشەكوژى و كۆمەلكوژى كوردە ، ويرانكردنى گوند و گەرەك و شارۆچكە و شارەكانى رۆژئاواى كوردستانە ، بۆ ئەوہى كە نەھيلن مافەكانى گەلى كوردمان لە رۆژئاواى كوردستاندا بىنەدى .. تا ئەمپروش كۆمەلكى خەلكى سقىلى كوردىيان بە ناپرەوا شەھىد كردوون ، كە مندالىيان تىدان ، رۆژانەش بەبى ھۆ بۆردوومان و تۆبارانى شار و گوندەكانى رۆژئاواى كوردستان دەكەن .. تا ئىستا چەندىن خىزانى كوردمان لە ترسى تاوانەكانى سوپاي درندەى توركىيا و جاشە نۆكەرەكانيان ، زىدى خۆيان بەجىشتوون و ئاوارەبوونە .. بە داخەوہ كە جىھان لەم تاوانانەى توركىيا بىدەنگن .. بىدەنگىش لە تاوانەكان ، پىشنگىرى كردنە لە تاوانباران .. مەبەستىكى سەرەكى ترى توركىيا داپرانى كانتۆنەكانى رۆژئاواى كوردستانە لە يەكترى ، نىيازىكى گلاوى كەشيان نانەوہى شەپرە لە نىوان كورد و عەربدا . و ، نىازى داگىركردنى زەوى وزارى كورد و ، گۆپىنى دىمۆگرافىيى نەتەوہىيەن لەو ناوچەيەدا .

ئەمانە مشتىكىن لە چەندىن خەروارى تاوانە قىزەوئەنەكانى (سولتان ئەردۇگان) دەرھەق بە گەلى ئازادىخواز و ئاشتىخوازى و ژيانخوازى گەلى كوردمان لە باكور و باشوور و رۇئاواى كوردستان.

گەلى كوردمان بە قارەمانىتى و بەرخودانى و خۇپراگرى و پشوودرىژى و كۆلنەدان ناسراوہ .. تا دواتنۆكى خوئىنمان بەرگرى لە كوردستانى نىشتمانى پىرۆزمان دەكەين و ، بە سەربەرزى دەژين و بە سەربەرزىش دەمرين .. سەر بۆ هيچ ديكتاتور و داگىركەر و زۇردارىك نانەوئىنين .. زووبىت يا درەنگ بە مافە رەواكانمان دەگەين .. تا كوردىش بە مافەكانى خۇى نەگات ، بىگومان ئاشتى لە رۆژھەلاتى ناوہراستدا بەرقەرار نابىت و ، تورك و عەرەب و فارسىش ناتوانن بەئاسوودەيى بژين .. كورد چاوى نەپرىوئەتە خاك و نىشتمانى كەس .. بەلكو ئىمە لە پىناوى رزگاركردى كوردستان و و مافەكانمان خەبات دەكەين .. ئەمەش مافىكى رەوا و دانپىنراوى ھەر گەلىكى نىشمان دداگىرركراو و ماف زەھوتكراوہ .. مېژووى گەلەكەشمان ، پرە لە قوربانيدان و سەرورەرى داستان .. سەرى چەندىن زۇردار و ستەمكار و ديكتاتورى ئەردۇگان شىوہشمان خستە گۆرەوہ .

تاوانەكانى ئەردۇگان دەرھەق بە گەلى كوردى ئازادى و ئاشتىخوازمان .. تاوانن دژ بە مرۇقايەتى و ، دژ بە مافە دانپىنراوہكانى مرۇق ، دەچنە خانەى (تاوانەكانى جەنگ) ھوہ .. پىويستە كۆمەلگەى نىودەولەتى لەم تاوانانە بىدەنگ نەبن .. پىويستە ئىمەى كوردىش يەكدەنگ بين و داواى ئەوہبەكەين كە لە سەر ئەو تاوانانە ، تاوانبار ئەردۇگان بدريتە دادگەى نىودەولەتى و دادگەى بكرىت .. من داکۆكى لە (سلۆبۇدان ميلوشىفيچ) سەرۆكى گۆرەبەگۆرى يۇگسلافيا ناكەم .. بەلام ميلوشىفيچ نيو ھىندەى ئەردۇگان تاوانى نەكردبوو ، كە درايە دادگەى نىودەولەتى .. پىويستە بە ھەمان شىوہش چاو لە تاوانەكانى تاوانبار ئەردۇگان نەپۆشرى و بە (تاوانەكانى جەنگ) تاوانبار بكرىت كە دەرھەق بە خەلكى سقىلى كورد كرەوونى ، لە دادگەى نىودەولەتى دادگەى بكرىت .

پىويستە لە كوردستان و لە ھەموو ئەو ولاتانەى كە كورديان لى ھەيە ، ھاودەنگ و ھاوپاين و ، واژوى پىويست كۆبەكەينەوہ و ، سكالايەك بە (دادگەى نىودەولەتى) لە (لاهى) بدەين و ، داواى دادگەىكردى تاوانبارى جەنگ ئەردۇگانى سەرۆك كۆمارى توركىا

بكهين .. كه سهراپاي گياني تاوانن و ، تاوان بووه به گروپي خويني و.. تا ناقرگهي به
خويني بيتاواني كورد سووره .

رهزا شوان

نهرويچ : (٨ / ٩ / ٢٠١٦).